

în fosta fumoar, sub supravegherea unui custode care dădea și explicațiile necesare vizitatorilor.

Până la găsierea unei soluții mai bune, piesele și documentele atât de interesante, aflătoare în posesia acestei unități de cultură, ar trebui instalate tot acolo (în fumoar), cu atât mai mult cu cât această sală somptuoasă n-ar avea decît de ciștigat dacă ar fi mobilată cu portretele, textele de piese, documentele, memoriile, obiectele de scenă care au aparținut înaintașilor glorioși ai celei mai vechi scene din țară.

N. B.

PRIMUL SPECTACOL - PREMIERĂ I

„Teatrul X vă invită să luați parte la premiera piesei Y...” și invitații sosesc la teatre; din redacții, instituții, întreprinderi, organe de stat... Premieră înseamnă primul contact al spectacolului cu publicul. Prima emoție, prima verificare!... Cu această ocazie se va constata în ce măsură munca depusă în timpul repetițiilor e reușită, în ce măsură spectacolul e pus sau nu la punct...

Cu toate aceste date bine cunoscute (derivînd chiar din cuvîntul *premieră*), cei invitați la „premieră” constată că piesa Y se joacă de vreo două-trei săptămîni, iar teatrul nu s-a hotărît decît cu întîrziere la programarea spectacolului cu invitați. Care poate fi explicația? Orî spectacolul nu era pus la punct la primul contact cu publicul și direcțiunea consideră că mai are nevoie de un oarecare „rodaj”, ori sînt alte cauze care determină conducerea respectivului teatru să dea „premieră” la... al zecelea spectacol.

Explicația nu e deloc misterioasă. Cauza e aceea pe care am arătat-o mai sus. Teatrul consideră că, în cele cîteva reprezentații pe care le mai dă pînă să invite „presa” și oamenii de specialitate, spectacolul capătă calitate pe care nu le avea inițial la prima reprezentație. Actorii vor juca mai siguri pe ei, resorturile tehnice vor funcționa mai prompt etc. S-ar putea să fie ceva adevărat. Dar se pune o întrebare: cu ce e vinovat publicul primelor spectacole — pînă se pune totul la punct pe parcurs — de fapt că un spectacol a intrat în seria reprezentațiilor fără să fie finisat? De ce trebuie ca spectatorul care-și cumpără bilet, spectatorul față de care ar trebui să avem aceeași — dacă nu o sporită — considerație ca și față de „invitați”, să suporte faza de „rodare”, care înseamnă, practic, spectacole mai slabe decît cel oferit invitaților?

Personal, cred că un spectacol nu se poate repara pe drum, adică în decursul reprezentațiilor. Ceea ce era greșit inițial, rămîne greșit! E adevărat că actorii ciștigă o oarecare siguranță, care s-ar putea însă obține încă de la repetițiile generale. Dacă, de pildă, o comedie are nevoie de un contact prealabil cu publicul, se poate organiza o „generală” sau două cu public (ca la repetițiile generale de la Filarmonică). Publicul e prevenit că asistă la o repetiție generală, constată unele defecte ce s-au ivit pe drum, în schimb „tensiunea” de spectacol se obține pentru actori și tehnicieni, cu public în sală. Iată o rezolvare echitabilă. Iar primul spectacol devine astfel într-adevăr premieră.

Din păcate, însă, se întîmplă destul de des să se arunce în focul reprezentațiilor spectacole care nu sînt încă finisate. Termenul premierei fiind prezent (cu toate că nu e totul gata), actorii, tehnicienii sînt „aruncați” în spectacol, cam așa cum se întîmplă cu copiii care nu știu să înoate și sînt azvîrliți în mijlocul unei ape: descurce-se fiecare cum poate.

De ce, cînd avem termenele absolut precise în fața noastră, nu sînt puse la punct toate lucrările, sau cel puțin marea lor majoritate? Soluția? Ar trebui dusă lupta ca, încă de la repetițiile generale, teatrul să fie în măsură să înyte fără reticențe reprezentații presei. Deviza teatrelor ar trebui să fie: *primul spectacol-premieră*, ca apoi să fie valabilă deviza mult dorită: *fiecare spectacol — o premieră!*

M. R.

...SĂ RĂSARĂ BUSUIOC I

Duminică, 29 martie 1959, orele 14^{1/2} colectivului piesei într-un act *Der grosse Kürbis* (Dovleacul cel mare), de la secția germană a Teatrului de Stat din Sibiu, aștepta camionul care trebuia să-l transporte la Turnișor, la gospodăria agricolă colectivă din acea localitate, pentru un spectacol. Minutele trec, se face ora 15, apoi, 15^{1/4}, 15^{1/2}... După o așteptare de peste o oră, responsabilul secției, Hans Binder, ordonă „rupeți rîndurile” și „liber”! Camionul nu venise și nici nu urma să mai vină. Camionul aparținea G.A.C.-Turnișor și fusese oferit de conducerea gospodăriei. După cîteva ceasuri, un telefon răzleț anunța că în sala de festivități din Turnișor s-ar fi întrunit, la un moment dat, în așteptarea spectacolului, vreo 300 de colectiviști.

Tot duminică, tot 29 martie 1959, dar la orele 18: colectivul piesei *Mielul turbat*